Гомельскі універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 29 (816) | Серада, 6 лістапада 1991 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 3 кап.

НЕ ПРЫЙШЛІ ДА ЯСНАЙ ЯВЫ

Заўтра — 7 лістапада. Гэты, як і наступны дзень, у календары пазначаны чырвоным колерам. Гэта — святочныя дні. Яны ўстаноўлены ў азнаменаванне перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Пад яе сцягамі савецкія людзі пражылі ўжо 74 гады. З яе ідэямі імкнуліся да светлай камуністычнай явы. На шляху да самай запаветнай мары шмат нацярпеліся, панеслі мноства ахвяр. І ўрэшце рэшт зайшлі, як часта цяпер кажуць, у тупік. Па сутнасці не засталося непарушнага Саюза, зышла з палітычнай арэны і КПСС, з дзейнасцю якой былі звязаны ўсе нашы спадзяванні. Наша буйнейшая ў свеце краіна з самымі багатымі прыроднымі рэсурсамі аказалася ў выключна цяжкім эканамічным становішчы. Дзесяткі мільёнаў людзей апынуліся за рысай беднасці і галечы, усе больш праяўляюцца сацыяльныя заганы, расце беспрацоўе, абвастраюцца міжнацыянальныя адносіны. Карацей кажучы, мы з'яўляемся сведкамі такой сітуацыі, якой не пазайздросціць, а толькі паспачуваць.

Сёлетняе Кастрычніцкае свята пройдзе без былой пампезнасці, узбадзёрваючых заклікаў і лозунгаў. Ад іх сытныя не будзем. Асабліва цяпер, пры пустых у магазінах прылаўках і нястрымным росце цэн.

І ўсё ж свята (можа, у гэтыя дні яно акажацца і апошнім) ёсць свята. І мы віншуем з ім увесь універсітэцкі калектыў. Віншуем і спадзяемся, што з цягам часу пры агульным стараннi наша доля стане значна лепшай.

ПРЫНЯТЫ ЗАКОН АБ АДУКАЦЫІ

29 кастрычніка на сесіі Вярхоўнага Савета нашай рэспублікі прыняты Закон «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь». Камісія, якую ўзначальваў шырока вядомы беларускі паэт Ніл Гілевіч, і выступіўшыя ў спрэчках дэпутаты, як адзначаецца ў рэспубліканскай прэсе, шмат папрацавалі над тым, каб некалькі пазней спецыялісты прыйшлі да вываду: Закон аб адукацыі — адзін з лепшых, прынятых цяперашнім скліканнем Вярхоўнага Савета. У ім прадугледжана дакладная канцэпцыя перабудовы старой сістэмы, выхад на агульнаеўрапейскі адукацыйны ўзровень. У новай структуры немалая роля адводзіцца двухузроўневай вышэйшай адукацыі, дзейнасці гімназій, ліцэяў, коледжаў і г. д. Прычым, закон сур'ёзна не закранае нашы бюджэтныя рэсурсы сёння. Асноўныя з яго артыкулаў, якія патрабуюць дадатковага фінансавання, аднесены да 1994 года. А да гэтага часу рэспубліка, будзем верыць, выйдзе з эканамічнага крызісу.

Трое студэнтаў нашага універсітэта ўдастоены стыпендыі Вучонага савета ГДУ. Сярод іх — Ірына Бараш. Яна набывае спецыяльнасць эканаміста па працы і вучыцца ўжо на трэцім курсе ў групе ЭСП-33. Спытайце ў любога яе аднакурсніка і ніхто не скажа пра яе дрэннага слова. А, у прыватнасці, Ірына Гаманкова ў размове адзначыла:

— З Ірынай Бараш я вучуся з першага курса і пераканана, што яна заслугоўвае толькі добрых слоў.

Сапраўды, нават паглядзеўшы на гэты фотаздымак, па жыццярадаснай усмешцы, ясным позірку вачэй можна зрабіць вывад: гэта — шчырая, душэўная дзяўчына.

Да вучобы Ірына адносіцца з належнай сур'ёзнасцю, не прапускае заняткаў, трывала засвойвае ўсе дысцыпліны праграмных курсаў. Таму ў яе залікоўцы толькі выдатныя і добрыя адзнакі.

Аднак не трэба думаць, што шлях Ірыны ў ВНУ быў услany ружамі. У першы год паступлення атрымалася «асечка». Давялося год прапрацаваць у родным Светлагорску ў вытворчым аб'яднанні «Хімвалакно», з якім звязана працоўная дзейнасць яе бацькоў. Адсюль яна і атрымала накіраванне для паступлення на эканамічны факультэт ГДУ, стала стыпендыяткай прадпрыемства.

НА ЗДЫМКУ: стыпендыятка Вучонага савета Ірына Бараш. Фота У. Чысціка.

БЕЛДЗЯРЖУНІВЕРСІТЭТУ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА — 70 ГАДОЎ

30 кастрычніка споўнілася 70 гадоў з дня адкрыцця вядучай вышэйшай навучальнай установы нашай рэспублікі — Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна. У гэты дзень у Мінску прайшлі ўрачыстасці, прысвечаныя знамянальнай падзеі. У адрас юбіляра паступіла шмат віншаванняў. Ад калектыву нашага універсітэта за подпісам яго рэктара члена-карэспандэнта Беларускай Акадэміі навук, прафесара Л. А. Шамяткова на імя рэктара Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна члена-карэспандэнта Беларускай Акадэміі навук, прафесара Ф. Н. Капуцкага накіравана віншавальная тэлеграма наступнага зместу:

«Дарагія сябры!

Сардэчна віншуем Вас са славутым юбілеем — 70-годдзем заснавання Беларускага дзяржаўнага універсітэта. За гады існавання Ваш універсітэт стаў вядучай вучэбнай і навуковай установай Рэспублікі Беларусь. Тысячы высокакваліфікаваных спецыялістаў-выпускнікоў універсітэта самаадданна працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі. Шырока вядомы ў краіне і за мяжой навуковыя дасягненні вучоных універсітэта. Жадаем Вам, дарагія калегі, моцнага здароўя, новых поспехаў у навуковай дзейнасці і падрыхтоўцы кадраў высокай кваліфікацыі».

АБ ВЫХАДНЫХ ДНЯХ

Рэктарат даводзіць да ведама студэнтаў і выкладчыкаў, што выхадныя дні ва універсітэце — 7, 8, 9 і 10 лістапада. Заняткі — з наступнага панядзелка.

ВЯРНУЛІСЯ З КІТАЯ

На мінулым тыдні з Кітайскай Народнай Рэспублікі вярнулася дэлегацыя нашага універсітэта ў складзе яго рэктара члена-карэспандэнта Беларускай Акадэміі навук прафесара Л. А. Шамяткова, першага прарэктара М. В. Селькіна, прарэктара па завочнаму навучанню М. М. Воінава, дэканаў матэматычнага і фізічнага факультэтаў У. В. Арлова і І. В. Семчанкі. Амаль за два тыдні знаходжання ў Пекіне ў іх адбылося шмат запамінальных сустрэч і экскурсій. Сваімі ўражаннямі аб паездцы ў краіну з багатай гістарычнай спадчынай і развітай сістэмай вышэйшай школы і навукі яе ўдзельнікі падзеляцца з чытачамі нашай газеты ў яе бліжэйшых нумарах.

Прафком студэнтаў інфармуе

ДЛЯ ВЫЯЎЛЕННЯ ТАЛЕНТАЎ

На чарговым пасяджэнні прэзідыума прафсаюзнага камітэта студэнтаў прынята рашэнне аб выдзяленні 1600 рублёў на арэнду залы Палаца культуры «Гомельпрамбуда» для правядзення факультэцкіх конкурсаў «Ану, першакурснікі!» Акрамя гэтага кожнаму факультэту на правядзенне конкурсу выдзелена па 80 руб.

НА МАТЭРЫЯЛЬНУЮ ДАПАМОГУ

У наш складаны эканамічны час многія студэнты маюць патрэбу ў фінансавай падтрымцы. Для гэтых мэт выдзелена: філалагічнаму факультэту — 20 тысяч 500 руб., эканамічнаму — 17500, фізічнаму — 15300, матэматычнаму — 11600, біялагічнаму — 8700, геалагічнаму — 8600, факультэту фізічнай культуры — 8300, гістарычнаму — 7200. Па пытаннях аказання матэрыяльнай дапамогі неабходна звяртацца да прафоргаў груп і старшынь прафбюро факультэтаў.

ПУЦЁЎКІ Ў САНАТОРЫЙ-ПРАФІЛАКТОРЫЙ

Наступны заезд у санаторый-прафілакторый ГДУ з 14 лістапада тэрмінам на 24 дні. Пуцёўкі размеркаваны па факультэтах: філалагічнаму і эканамічнаму — па 13 шт., фізічнаму — 11, матэматычнаму — 10, факультэту фізічнай культуры — 7, біялагічнаму і геалагічнаму — па 6 шт., гістарычнаму — 5.

НА ЗІМОВЫЯ КАНІКУЛЫ

Студэнты, якія жадаюць адпачыць і паправіць сваё здароўе ў час зімовых канікулаў, могуць звяртацца па гэтых пытаннях з заявамі ў свой прафком.

Хроніка дзеянняў

Пачынаючы з мінулага месяца савет аб'яднання прафсаюзаў Гомельскай вобласці абавязаўся інфармаваць раённыя і шматтыражныя газеты аб сваіх дзеяннях. Сёння мы змяшчаем першую падборку матэрыялаў аб тых мерапрыемствах, якія былі праведзены ў кастрычніку.

АБ РАЗДЗЯРЖАЎЛЕННІ ЎЛАСНАСЦІ І ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

Па ініцыятыве савета аб'яднання прафсаюзаў адбылася навукова-практычная канферэнцыя на тэму: «Раздзяржаўленне ўласнасці і прыватызацыя прадпрыемстваў пры пераходзе да рынку — важны этап у развіцці шматукладнай эканомікі», у якой прынялі ўдзел прафсаюзныя работнікі, кіраўнікі прадпрыемстваў, органаў улады, прадстаўнікі навуковых арганізацый. З дакладамі выступілі вучоныя Інстытута эканомікі АН Рэспублікі Беларусь, Беларускага філіяла НДІ па цэнаўтварэнню Дзяржкамцэн рэспублікі, Беларускага НДІ эканамічных праблем АПК, Беларускага інстытута народнай гаспадаркі імя В. В. Куйбышава, Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны, работнікі рэспубліканскага і абласнога ўпраўленняў па прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці. Па абмяркоўваемаму на канферэнцыі пытанню выпрацаваны адпаведныя рэкамендацыі, у якіх адзначана:

— Асноўнымі прынцыпамі раздзяржаўлення і прыватызацыі павінны стаць добраахвотнасць, эканамічная зацікаўленасць працоўных калектываў і асобных грамадзян, галоснасць, шырокі ўдзел грамадскасці, захаванне інтарэсаў спажыўцоў, стабілізацыя і паляпшэнне сацыяльнага становішча працаўнікоў прыватызуемых прадпрыемстваў;

— Правядзенне прыватызацыі павінна ажыццяўляцца сумесна з іншымі мерапрыемствамі па фарміраванню рыначнай эканомікі, аздараўленню фінансава-гаспадарчай сістэмы, развіццю прадпрымальніцтва, забеспячэнню натуральна-грашовай збалансаванасці як неабходнай умовы нармалізацыі спажывецкага рынку, г. зн. паралельна з Законам аб прыватызацыі неабходна прыняць пакет прыналежных да гэтага працэсу законаў;

— Неабходна разумнае спалучэнне метадаў раздзяржаўлення і прыватызацыі (выкупу і бясплатнага атрымання часткі маёмасці). Усім грамадзянам павінна быць забяспечана магчымасць стаць уласнікамі. Пры надзяленні грамадзян крыніцамі выкупу дзяржаўнай маёмасці размеркаванне павінна ажыццяўляцца з улікам асабістага ўкладу працаўнікоў у стварэнне нацыянальнага багацця рэспублікі і пры гэтым мэтазгодна ўлічваць працоўны стаж.

— У размеркаванні дзяржаўнай маёмасці трэба прадаставіць роўныя ўмовы работнікам як сферы матэрыяльнай вытворчасці, так і невытворчых галін, а таксама грамадзянам, па ўзросту або па іншых прычынах страціўшым магчымасць актыўна працаваць.

— Павінна быць забяспечана надзейная прававая абарона працоўных ад прысваення дзяржаўнай уласнасці прадстаўнікамі ценявой эканомікі.

— Развіваць шматукладную эканоміку. Разам з тым дзяржаўная ўласнасць павінна заставацца асноўнай у развіцці аховы здароўя, адукацыі, культуры і іншых сацыяльна значных галін як гарантыя рэалізацыі важнейшых канстытуцыйных правоў савецкіх грамадзян.

— Ва ўсіх працоўных калектывах правесці эканамічную вучобу па пытаннях раздзяржаўлення і прыватызацыі з прымяненнем розных форм (тэрміновыя курсы, вучоба на месцы з запрашэннем спецыялістаў-практыкаў, вучоных і г. д.).

АДБЫЎСЯ МІТЫНГ

Па закліку савета аб'яднання прафсаюзаў адбыўся мітынг прадстаўнікоў працоўных калектываў г. Гомеля. Удзельнікі мітынгу прынялі рэзалюцыю, у якой патрабавалі ад Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь:

— разгледзець і прыняць на чарговай сесіі Законы аб ахове працы, аб дазволу калектыўных працоўных спрэчак, аб ахове здароўя працоўных, аб калектыўных дагаворах, аб прафесіянальных саюзах;

— без прамаруджвання спыніць і закрыць усе блокі ЧАЭС;

— прывесці ў адпаведнасць з саюзным Законам Закон «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС», не дапускаць адмены раней устаноўленых ільгот і кампенсацый;

— хутка вырашыць пытанне фінансавання праграмы аздараўлення чарнобыльцаў з улікам зоны забруджвання — 5 кюры/кв. км;

— адмяніць з 1 студзеня 1992 года 5% падатак з продажу;

— адмяніць межавы ўзровень сярэднемесячнай заработнай платы, адносімай на сабекошт прадукцыі;

— павысіць цану працы ў кошце тавара да ўзроўню не ніжэй 50—55%;

— зняць, пачынаючы з 1992 года, усе абмежаванні на фарміраванне і выкарыстанне фонда аплаты працы;

— забяспечыць навукова-абгрунтаваны разлік пражытачнага мінімуму і адпаведна ўстанаўленне велічыні ўзроўню аплаты працы;

— настойваем на прыярытэце працоўных калектываў ў праве на набыццё (атрыманне бясплатна) асноўных вытворчых фондаў;

— неадкладна прыступіць да стварэння механізму для працаўладкавання беспрацоўных і незанятага насельніцтва;

— заканадаўча ўстанавіць пералік тавараў масавага попыту і паслуг, на якія розныя цэны і тарыфы павінны захоўвацца на працягу ўсяго перыяду пераходу да рынку без змяненняў;

— абмежаваць падаткі з прадпрыемстваў іх стаўкай не вышэй 35%;

— увесці ў поўным аб'ёме дзеянне Закона аб пенсіях з 1 студзеня 1992 года;

— забяспечыць сацыяльную абарону работнікаў народнай адукацыі, культуры, іншых бюджэтных арганізацый;

— прыняць заканадаўчы акт па абароне жанчын;

— пры вызначэнні гандлёвага кошту кватэр выключыць з разліку індэкс змянення іх каштарыснага кошту;

— прыняць меры па захаванню і павелічэнню тэмпаў жыллёвага будаўніцтва за кошт цэнтралізаваных капітальных укладанняў і сродкаў прадпрыемстваў у мэтах забеспячэння атрымання жыллёвай плошчы тым, каму яна патрэбна.

Выказана папярэджанне, што ў выпадку непрыняцця мер на вылучаныя патрабаванні, працоўныя калектывы Гомеля пакідаюць за сабой права на забастоўку.

Каля 600 прадстаўнікоў працоўных калектываў Гомельскай вобласці прынялі ўдзел у мітынгу-сустрэчы

З НАРОДНЫМІ ДЭПУТАТАМІ

у г. Мінску. Ад Гомельскай вобласці выступіла старшыня райкома прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі Г. С. Іўлева.

Патрабаванні, вылучаныя саветам федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Вярхоўнаму Савету рэспублікі, падтрымалі ўдзельнікі мітынгу нашай вобласці.

НЕ ЗАДАВОЛЕНЫ РАШЭННЕМ АБЛВЫКАНКОМА

Камісія савета аб'яднання прафсаюзаў па праблемах чарнобыльскай катастрофы, ахове здароўя і сацыяльнаму страхаванню выказала сваю нязгоду з рашэннем выканкома абласнога Савета народных дэпутатаў ад 6.09.91 г. «Аб размеркаванні сродкаў, выдзеленых з партыйнага бюджэта на ажыццяўленне аздараўленчых мерапрыемстваў для насельніцтва вобласці». З 185,3 млн. руб. партыйнага бюджэта савету аб'яднання прафсаюзаў, які нясе асноўныя расходы па аздараўленню жыхароў вобласці, выдзелена ўсяго 10 млн. руб. Разам з тым за 1990 год расходы савета прафсаюзаў на аздараўленне склалі 89,8 млн. руб., за 9 месяцаў г. г. — 123,4 млн. руб., з іх 60 млн. з'яўляюцца ссудай Савета Міністраў рэспублікі, якую неабходна вярнуць.

Камісія запатрабавала перагляду рашэння выканкома абласнога Савета народных дэпутатаў і ўдзелу савета аб'яднання прафсаюзаў у прыняцці такіх рашэнняў.

АДДЗЕЛ АРГАНІЗАЦЫЙНАЙ РАБОТЫ І СУВЯЗЕЙ З ЧЛЕНСКІМІ АРГАНІЗАЦЫЯМІ САВЕТА АБ'ЯДНАННЯ ПРАФСАЮЗАЎ.

БЕЗ БЛЯСКУ МЕДАЛЁЎ

Прыёмная камісія савецка-амерыканскага факультэта Іркуцкага дзяржуніверсітэта праігнаравала звычныя для іншых ВНУ льготы для медалістаў. Іх сярод абітурыентаў аказалася вельмі шмат. Дыплом жа факультэта будзе мець юрыдычную сілу і на тэрыторыі ЗША. Не дзіўна, што конкурс сярод жадаючых яго атрымаць быў 9 чалавек на месца. Вось і давялося абыйсці ўвагай залаты бляск медалёў.

ЛЕПШЫЯ УНІВЕРСІТЭТЫ ЗША

Які універсітэт у Амерыцы самы лепшы? Адказ на гэтае пытанне дае праведзенае часопісам «Ю. С. ньюс энд уорлд рипорт» даследаванне, згодна якому тытула «самага самага» удастоены ў гэтым годзе Гарвардскі універсітэт.

Гэта шырока вядомае ў ЗША і за іх межамі прэстыжная навучальная ўстанова пастаянна ўваходзіла ў пяцёрку лепшых з моманту пачатку правядзення такіх даследаванняў у 1983 годзе, аднак упершыню ўдастоена вышэйшай адзнакі.

Дарэчы, як адзначае часопіс, яна складваецца з вельмі многіх паказчыкаў, уключаючы рэпутацыю універсітэта, яго фінансавыя рэсурсы, навуковую працу, строгасць адбору пры прыёме, штогодны працэнт выпускнікоў, а таксама водзывы студэнтаў адносна таго, ці задаволены яны або не арганізацыяй вучэбнага працэсу.

Гарвард, заснаваны пурытанамі ў 1636 годзе як школа свяшчэннаслужыцеляў, піша часопіс, з'яўляецца самай старой і самай дарагой у Злучаных Штатах навучальнай установай. Фінансавыя рэсурсы ў размеры 4,5 млрд. долараў дазваляюць кіраўніцтву плаціць прафесарам адну з самых высокіх па краіне зарплат у сферы адукацыі, якая перавышае 100 тыс. долараў у год. Ён прадастаўляе студэнтам магчымасць вывучаць разнастайныя дысцыпліны — ад права і медыцыны да бізнесу і сацыяльных навук. У іх распараджэнні больш 90 бібліятэк, а філіялы, якія знаходзяцца ў раёне Бастона (штат Масачусетс) гэтага універсітэта, ёсць і ў сталічным Вашынгтоне і нават у італьянскім горадзе Фларэнцыі.

Гарвард заўсёды з'яўляецца базай для падрыхтоўкі палітычнага і інтэлектуальнага істэблішмента краіны. Дастаткова сказаць, што з яго сцен выйшлі 6 прэзідэнтаў ЗША, шмат лідэраў іншых краін, дзесяткі Нобелеўскіх лаўрэатаў і тых, хто валодае не менш прэстыжнай Пуліцэраўскай прэміяй. Сёння ў ім вучыцца 6.587 студэнтаў з усіх 50 штатаў Амерыкі і больш 70 краін свету.

Другую прыступку ў «табелі аб рангах» вышэйшых навучальных устаноў ЗША заняў Станфордскі універсітэт, а трэцюю — Йэльскі. На чацвертым месцы аказаўся ў гэтым годзе Прынстанскі універсітэт, а замыкае пяцёрку лепшых Масачусецкі тэхналагічны інстытут.

Па вашай просьбе

У нашай газеце за 22-га кастрычніка г. г. быў надрукаваны матэрыял пад загалоўкам «Як бы нам знайсці рэзервы», у якім ішла размова аб аплаце працы выкладчыкаў ВНУ. У прыватнасці, прыводзіўся факт, паводле гутаркі з рэктарам Гомельскага політэхнічнага інстытута прафесарам А. С. Шагінянам, аб тым, што ў ГПІ з верасня бягучага года заработная плата дацэнтаў дасягае

ЗАРПЛАТА, ЗАРПЛАТА...

1125 руб. Гэта значна больш, чым у нашым універсітэце.

У калектыве ГДУ гэтая публікацыя выклікала шырокі рэзананс, а з боку асобных таварышаў нават недавер у яе аб'ектыўнасці, таму што не ўказвалася, з якіх крыніц фінансуюцца даплаты да ўстаноўленых на саюзным узроўні акладаў прафесарска-выкладчыцкаму саставу.

Па закранутай праблеме адбылася гутарка з прарэктарам па кадрах і сацыяльна-бытавых пытаннях А. П. Кармазіным і галоўным бухгалтарам І. А. Куравай. Яны асабіста званілі ў кампетэнтныя інстанцыі ГПІ за высвятленнем сітуацыі. Высветлілася, што на сённяшні дзень тут больш 1/3 не занятых вакансій прафесарска-выкладчыцкага саставу. У асноўным гэта і стварае вялікую эканомію фонду заработнай платы. Хоць застаецца незразумелым, як пры такім вострым дэфіцыце навукова-педагагічных кадраў можна забяспечыць належны ўзровень падрыхтоўкі спецыялістаў інжынернага профілю?

У нашым жа універсітэце вакантнымі застаюцца толькі 23 пасады прафесарска-выкладчыцкага саставу. Праўда, у вяснова-летні перыяд некаторыя супрацоўнікі выязджалі на аздараўленне з дзецьмі і бралі дадатковы водпуск без яго аплаты. За кошт сацыяльнага страхавання аплочана значная колькасць бальнічных лістоў. Усе гэта разам узятае таксама забяспечыла пэўную эканомію фінансавых сродкаў. Таму прадставілася магчымасць зрабіць даплату з мая па верасень усім катэгорыям універсітэцкіх работнікаў.

Па сцвярджэнню І. А. Куравай, калі эканомія фонду заработнай платы будзе і за апошнія месяцы гэтага года, то пэўная прыбаўка да зарплаты будзе налічана зноў. Разам з тым яна паведаміла, што чакаецца павышэнне акладаў і тарыфных ставак усім работнікам вышэйшай школы. Такі дакумент у Міністэрстве народнай адукацыі Рэспублікі Беларусь ужо ёсць. У самы бліжэйшы час ён будзе дасланы для выканання. А пакуль што Іраіда Антонаўна не змагла нам назваць устаноўленыя размеры аплаты працы і з якога канкрэтна месяца яна ўводзіцца. Магчыма, давядзецца рабіць пераразлік.

Нашым чытачам вядома, што з 1 ліпеня, акрамя існаваўшай 30-рублёвай выплаты ў месяц чарнобыльскай кампенсацыі, уведзена 15%-ная надбаўка да акладаў, атрымоўваемых намі. За да 2-га красавіка г. г. За прайшоўшы перыяд яна будзе налічана і выплачана ў бягучым месяцы.

Калі нашых чытачоў цікавяць іншыя пытанні, звязаныя з заработнай платай, просім звяртацца з імі ў рэдакцыю. Мы пастараемся даць на іх вычарпальныя адказы.

Б. ВАЛОДЗІН.

У прафкоме

ПРА ТОЕ, ШТО ПАТРЭБНА ЛЮДЗЯМ

На чарговым пасяджэнні прафсаюзнага камітэта, якое адбылося 28 кастрычніка, разгледжаны і абмеркаваны пытанні аб грамадскім харчаванні ва універсітэце, забеспячэнні супрацоўнікаў ГДУ спецыяльным абуткам і адзеннем, выкарыстанні сродкаў сацыяльнага страхавання.

По першаму пытанню заслухана інфармацыя загадчыцы сталовай Т. М. Соцівай. У прыватнасці, яна адзначыла, што на сённяшні дзень востра стаіць пытанне з кадрамі. З-за іх адсутнасці не працуе тры буфеты. Па забеспячэнню ж прадуктамі, як сцвярджала кіраўнік грамадскага харчавання, праблем няма. Усяго хапае ў дастатковай колькасці.

На самай жа справе гэта не так. Тут трэба спаслацца на выступленне дацэнта кафедры палітычнай эканоміі Т. А. Мальгінай. Яна зазначыла, што пытанне аб рабоце сталовай і буфетаў узнімаецца штогод. Аднак у лепшы бок нічога не мяняецца. Сёлета з пачатку новага навучальнага года буфеты зноў былі закрыты на паўтара месяца. Не паляпшаецца асартымент і якасць страў. А цяпер да таго ж кусаюцца цэны на іх.

Гэтае пытанне сур'ёзна прапрацавала старшы навуковы супрацоўнік кафедры эканомікі і сацыялогіі працы член прафкома Э. І. Лізарава. Яна ўнесла некалькі прапаноў. На яе думку, неабходна неадкладна набыць новае сучаснае абсталяванне для разліву кавы і сокаў. У сталовай рашучым чынам пара перагледзець асартымент страў. Пажадана перайсці на прыгатаванне невялікіх порцый першых страў. Настаў час вырашыць пытанне і аб продажу харчовых дэфіцытных тавараў для выкладчыкаў і супрацоўнікаў.

Т. А. Мальгіна прапанавала ўстанавіць цвёрды рэжым работы ў буфетах. На гэта Т. М. Соціева адказала, што яны працуюць з 11 да 16 гадзін і нібыта гэты рэжым змяніць нельга.

У сваім выступленні старшыня прафкома студэнтаў Н. І. Колтышава ўказала на тое, што ва універсітэце пара ўжо мець стол заказаў. З сёлетняга года студэнтам даплачваюць 30 рублёў на харчаванне. Аднак у буфетах харчуюцца ўсяго толькі каля 40% студэнтаў.

Сваімі думкамі аб рабоце сталовай і буфетаў падзяліліся члены прафкома А. В. Вароніч, М. У. Ігнатава, І. Г. Дрынеўская і іншыя ўдзельнікі пасяджэння. Добра ацаніў работу буфета ў вучэбным корпусе № 1 старшыня прафкома Г. І. Варатніцкі. Ён прапанаваў узмацніць выхаваўчую работу сярод студэнтаў па культуры паводзін.

З інфармацыяй аб забеспячэнні супрацоўнікаў універсітэта спецадзеннем і абуткам выступіў начальнік аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння І. А. Белы. Ён адзначыў, што не ўсе падраздзяленні своечасова падаюць заяўкі на іх набыццё. Нягледзячы на гэта ў агульным забяспечанасць спецадзеннем і абуткам можна лічыць здавальняючай.

Інжынер па ахове працы і тэхнікі бяспекі М. С. Гамалееў у сваім выступленні адзначыў, што ва універсітэце дрэнна вырашаецца пытанне з асвятленнем. Не хапае электраасвятляльных лямп, шкла.

З аналізам расходавання сродкаў сацыяльнага страхавання за тры кварталы бягучага года выступіла бухгалтар прафкома Т. А.Ваўчкова. Яна прывяла наступныя лічбы. На сённяшні дзень ва універсітэце працуе 1119 выкладчыкаў і супрацоўнікаў, 684 з іх — жанчыны. За ўказаны перыяд па сацстраху было пералічана 284519 рублёў. Усяго рэалізавана 265 пуцёвак, 90 з іх — бясплатна. Сродкі сацстраха выкарыстоўваюцца добра.

Затым выступіў старшыня прафкома Г. І. Варатніцкі. Ён паведаміў, што ўжо гатовы спісы на кампенсацыю тым, хто сёлета не аздараўляўся за кошт ГДУ. Грошы будуць ім выплачаны ў канцы года.

Г. І. Варатніцкі гаварыў і аб нізкай заработнай плаце выкладчыкаў, аб тым, што гэта пытанне будзе разглядацца 20-га лістапада на нарадзе старшыняў прафкомаў усіх ВНУ рэспублікі. Ён унёс на абмеркаванне членаў прафкома прапанову аб тым, каб пералічваць абкому прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі не 30% ад сумы ўзносаў, як было раней, а толькі 10%. Справа ў тым, што з мінулага года ўсе ВНУ Беларусі пералічваюць абкомам ўсяго толькі 6—10% сваіх сродкаў. Таму за ўнесеную прапанову прагаласавалі аднагалосна.

На пасяджэнні прафкома былі разгледжаны таксама некаторыя іншыя пытанні універсітэцкага жыцця, заявы членаў прафсаюза.

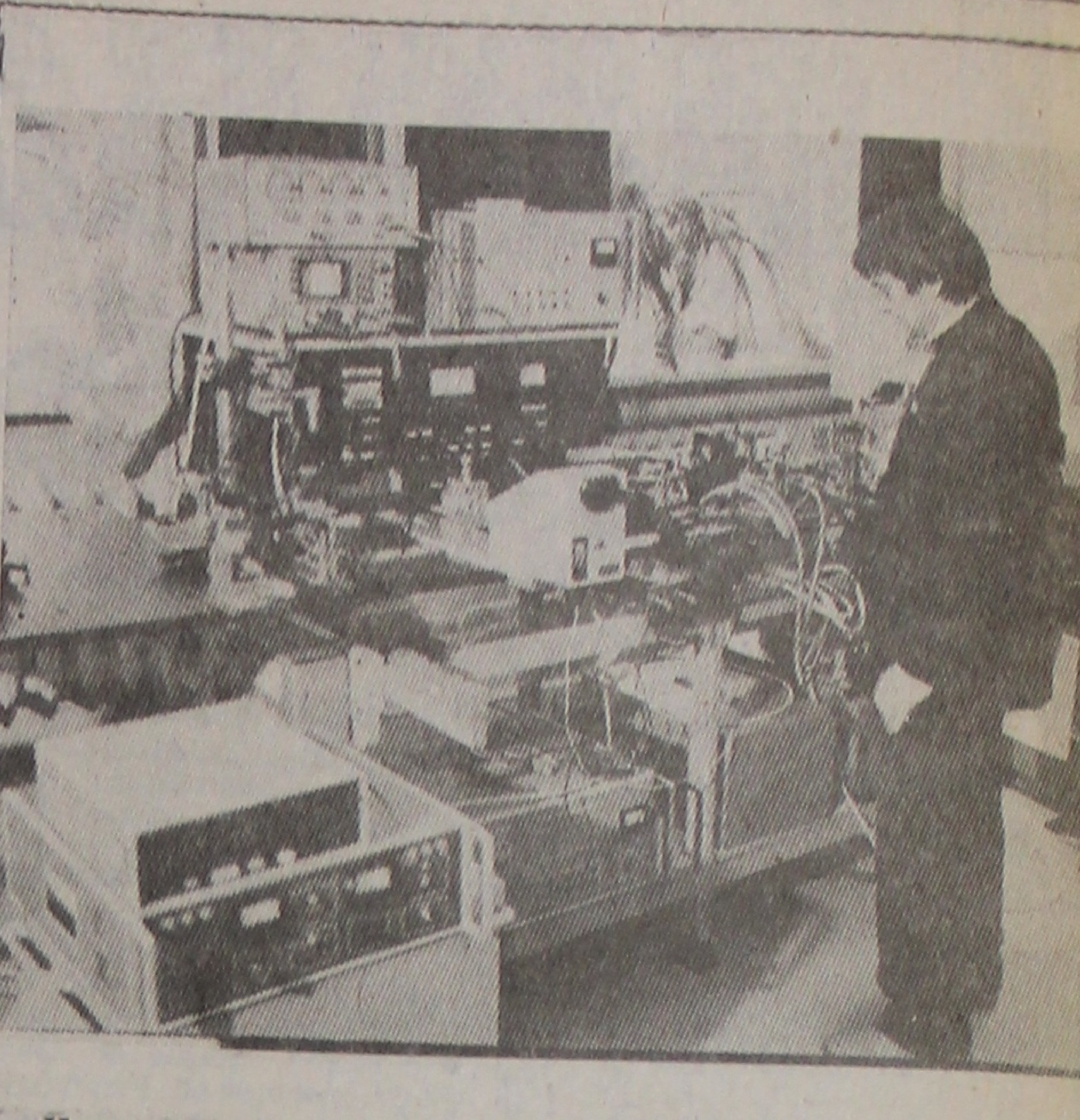

Навукова-даследчая лабараторыя лазернай тэхналогіі фізічнага факультэта з'яўляецца адным з вядучых навуковых падраздзяленняў нашага універсітэта. Распрацоўкі, якімі кіруе яе загадчык А. Ц. Малашчанка, выконваюцца на ўзроўні сусветных узораў. Гэтаму спрыяе аснашчанасць НДЛ самымі сучаснымі прыборамі і абсталяваннем. Навуковыя супрацоўнікі многае робяць для такой галіны медыцыны як афтальмалогія. Ужо створана некалькі ўстановак для лячэння і аперыравання лазерам зроку.

Калектыў лабараторыі цесна супрацоўнічае з медсанчасцю гомельскіх хімзавода, завода станочных вузлоў, прадпрыемствамі Мазыра. Наладжваюцца сувязі і са швейцарскімі аптычнымі фірмамі, якія таксама выпускаюць медыцынскае абсталяванне.

НА ЗДЫМКУ: загадчык НДЛ лазернай тэхналогіі А. Ц. Малашчанка каля стэнда па выпрабаванню лазерных тэхналагічных сістэм.

Фота У. Чысціка.

МОЛАДЗЬ ВЫБІРАЕ БІЗНЕС

Сем з паловай чалавек на месца — удвая вышэй, чым у самую прэстыжную ВНУ рэспублікі — Беларускі дзяржаўны інстытут народнай гаспадаркі — такім быў конкурс у першы Беларускі эканамічны ліцэй, які адкрыўся ў Гомелі. 40 шчаслівчыкаў (старшакласнікі абласнога цэнтра) прыступілі да заняткаў у гэтай навучальнай установе, створанай на базе Беларускага філіяла міжнароднага інстытута менеджмента. На працягу двух гадоў яны будуць слухаць лекцыі савецкіх і замежных выкладчыкаў. Магчыма, да заканчэння іх вучобы Гомельшчына ўсё ж такі стане свабоднай эканамічнай зонай, і ў юных бізнесменаў з'явіцца шанц знайсці працу.

У нашым універсітэце

АБ'ЯЎЛЯЕЦЦА КОНКУРС

адбору тэматыкі фундаментальных і пошукавых тэм па прыярытэтных напрамках навукова-тэхнічнага прагрэсу рэспублікі, актуальных для яе праблемах грамадскіх, прыродазнаўчых і педагагічных навук, прапаноўваемых для фінансавання за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, а таксама за сродкі фонду навукова-тэхнічнага і сацыяльнага развіцця універсітэта на 1992 год.

Матэрыялы, якія прадстаўляюцца на конкурс, трэба афармляць у адпаведнасці з патрабаваннямі, з якімі можна азнаёміцца ў НДС (галоўны корпус, ауд. 2-28, С. Я. Пашук). У конкурсе могуць удзельнічаць работы, пачатыя ў 1991 годзе, і новыя, плануемыя на 1992 год. Па навукова-даследчых работах, фінансуемых у 1991 годзе за кошт дзяржбюджэтных сродкаў міністэрства і сродкаў ФНТСР НДС, у конкурсную камісію прадстаўляюцца даведкі аб выкананай рабоце.

Тэрмін прадстаўлення матэрыялаў на конкурс — да 15 лістапада 1991 года.

Састаў конкурснай камісіі: А. М. Сердзюкоў, М. В. Селькін, І. Ф. Харламаў, В. Е. Цішчанка, М. М. Воінаў, Г. С. Міцюрыч, А. П. Пінчук, У. М. Семянчук, Л. М. Сапегін, М. В. Максіменка, М. В. Навучыцель.

ДЗЯРЖКАМАДУКАЦЫЯ БЕЗ СССР?

СТАРШЫНЯ Дзяржкамітэта СССР па адукацыі, мяркуючы па яго выказваннях, абсалютна ўпэўнены, што будучае чалавецтва, цывілізацыі не столькі ва ўмацаванні дзяржаўнасці, колькі ў інтэрнацыянальных сувязях. У яго такі ланцужок асацыяцый: інтэрнацыянальныя сувязі, міжнародныя сувязі, глабальныя праблемы, глабальнае мысленне. Ён упэўнены, што абвясціўшы незалежнасць, заявіўшы ва ўвесь голас аб сваёй самабытнасці, мы ўсё роўна ў выніку прыйдзем да аб'яднання, заснаванага не на сіле ахоўваючых адзінства органаў, але на разуменні і згодзе.

— З мінулага года Дзяржадукацыя СССР стала відазмяняцца, усё больш набываючы рысы саюзна-рэспубліканскага ведамства. СССР, як бачна, хутка стане паняццем гістарычным. Што будзе з Дзяржадукацыяй?

— Спадзяюся, яна захаваецца. Як міжрэспубліканскі ці, магчыма, міждзяржаўны орган. Я веру ў гэта. Яшчэ пры Мікалае Рыжкове ён дзейнічаў як камітэт міністраў адукацыі ўсіх рэспублік, які вызначаў агульную палітыку ў галіне адукацыі. Прадугледжвалася, што рашэнні будуць прымацца на аснове агульнай згоды. За кожным членам камітэта захоўвалася права мець асабістае меркаванне і дзейнічаць у адпаведнасці з ім.

Адно з першых пасяджэнняў камітэта было прысвечана абмеркаванню новага палажэння аб прыёмных экзаменах у ВНУ. Палажэнне было прынята. У той час шэраг рэспублік вырашылі не спяшацца з адменай усіх ільгот. Нехта пажадаў захаваць перавагі для вясковых школьнікаў. Нехта заявіў аб захаванні яшчэ на год старых правілаў прыёму для выпускнікоў падрыхтоўчага аддзялення. І гэта нармальна. Яшчэ адно рашэнне, якое мы прымалі ўзгоднена, датычыла глыбокай рэформы выкладання грамадскіх навук. Затым мы абмяркоўвалі рэалізацыю розных саюзных праграм. Большасць рэспублік выказвалася за захаванне такіх праграм, як «Змест навучання», «Творчая адоранасць», «Здароўе дзіцяці», «Праект IBM — Дзяржадукацыя СССР» і іншыя.

Мы прынялі простую формулу: фонды на ажыццяўленне праграм не абагульваюцца. Дзяржадукацыя ўносіць са сваіх рэсурсаў нейкую частку, а рэспубліка, калі яна зацікаўлена ў той ці іншай праграме, свае грошы выдаткоўвае на сваёй тэрыторыі і сама ўсё кантралюе.

Камітэт адкрыты для ўсіх. Яго работа павінна засноўвацца на разуменні таго, што свет інтэгрыруецца. Мы ўсур'ёз гаворым аб аб'яднанай Еўропе, адзінай еўрапейскай эканамічнай прасторы. Будзе і адзінай адукацыйная прастора Еўропы. Стварыўшы ў некалькіх савецкіх ВНУ кафедры пад эгідай ЮНЕСКА, мы пачалі ўваходзіць у яе. Я думаю, на шляху да новага нашага аб'яднання адукацыі прыгатавана важная, я б сказаў, месіянская роля. Існуе ж прамая сувязь паміж адукацыяй, узроўнем культуры, ладам жыцця і свабодай чалавека — ці не так?

— Ці падрыхтавана наша сістэма адукацыі да такой ролі?

— Нават спроба адпавядаць гэтай ролі — ужо вартая мэта.

— Генадзь Аляксеевіч, шэсць гадоў вы з'яўляецеся міністрам. Скажыце, як ставіліся вашы калегі па ўраду да патрэб адукацыі?

— Адносіны многіх, пэўна, можна было б ахарактарызаваць прыкладна так: будзем багатымі, возьмемся за адукацыю. У гэтай пазіцыі, на жаль, нямала прыхільнікаў сярод заканадаўцаў. Яна глыбока ўкаранілася ў грамадстве, гэта канцэпцыя. Я ж упэўнены, што ў адукацыйнай і маладзёжнай палітыцы мы можам і павінны штосьці будзь сур'ёзна зрабіць, толькі наступіўшы на горла тым патрэбам, якія нам сёння здаюцца архіважнымі. Гэта цяжка, але гэта патрэбна. У гэтым сэнсе мяне ўзрадаваў першы указ прэзідэнта Расіі, у якім Ельцын вызначыў прыярытэты адукацыі. Да мяне, толькі ён быў надрукаваны, прыехалі журналісты, цікавяцца: як ацэньваеце? Адказваю: станоўча. А яны: указ жа папулісцкі! Гэта вельмі трывожна, калі мы ацэньваем спробу ўзяцца ў першую чаргу за адукацыю як папулізм. Гэта не папулізм, а цывілізаванасць.

— Ці ўсе з гэтым пагадзяцца?

— Трэба працаваць і з законатворцамі, і з лідэрамі. Вы ўявіце сабе на імгненне: вельмі дзіўная краіна, з неразвітай сістэмай дэмакратыі амаль што рыўком прыходзіць да свабоды слова, да гуманітарных ідэалаў. Успомніце I з'езд. Першы Вярхоўны Савет. Як мы іх чакалі, як бедавалі, адчуваючы, што не атрымліваецца. А чаму не атрымлівалася? Не жадалі? Не маглі, не ўмелі, не ведалі. Пачалі вучыцца. Вучымся. Я баюся зараз ратацыі Вярхоўнага Савета СССР. Ці будзе новы састаў лепшым? Не ўпэўнены. У сённяшнім ёсць людзі, якіх нельга выкрэсліваць: Сабчак, Дзянісаў, Казанік, іншыя. Ім не трэба растлумачваць пра патрэбы. Яны іх не горш за мяне ведаюць, паколькі — прафесары, дацэнты ў гэтай самай сістэме адукацыі. Астатнія ж... І ў іх жа таксама ёсць дзеці.

Гутарку вёў А. БАРЫСЯКА
(«Поиск», № 36).

Вытокі

ВІТАЮ, БРАТ, СТУДЭНТ!

Кто ён, расейскі студэнт XVIII—XIX стагоддзяў? Франт, які фарсіў у сурдуце зялёнага сукна са шпагай на баку? Забіяка-балбатун? Якім законам ён падпарадкоўваўся? І наогул, адкуль пайшло расейскае студэнцтва?

Думаем, вам будзе цікава пра ўсё гэта даведацца.

У 1724 годзе Пётр І зацвердзіў даклад Блументроста аб заснаванні пры Акадэміі навук Універсітэта. У 1725, ужо пасля смерці Пятра, пачалі з'язджацца ў Пецярбург запрошаныя ўрадам славутыя еўрапейскія вучоныя. 17 свяцілаў навукі хацелі сеяць у Расіі «разумнае, добрае, вечнае». Але аказалася, што перадаць веды няма каму — не знайшлося нават тузіна маладых людзей, якія гатовы былі б сесці за парты. Давялося выпісаць з Германіі 8 слухачоў, — яны і сталі першымі расейскімі студэнтамі.

Перад маладымі расейскімі універсітэтамі адкрыліся два магчымыя шляхі развіцця — так званыя германскі і французскі. Іх прынцыповая розніца ў тым, што французскі прадугледжваў абавязковыя вучэбныя планы і пераходныя іспыты для студэнтаў. Германскі ж грунтуецца на «самакіраванні прафесарскай карпарацыі, вольным выкладанні і вучэнні». Менавіта гэты прынцып і быў пакладзены ў аснову першага статута расейскіх універсітэтаў, праект якога прапанаваў В. М. Карамзін. Статут дзейнічаў з 1804 па 1835 год. Паводле яго, на чале універсітэта і факультэтаў сталі выбраны рэктар і дэканы (тэрмін паўнамоцтваў — 1 год). Выбіраліся таксама інспектары і праўленне з прадстаўнікоў улады. З усяго гэтага і вынікае азначэнне універсітэтаў, якое было дадзена ў пачатку нашага стагоддзя. Гэта навучальная ўстанова, якая задаецца мэтай вольнага выкладання і развіцця ўсіх галін навукі, незалежна ад іх практычнага прыкладання, адначасова карыстаецца шырокім самакіраваннем і дазваляе слухачам значны прастор у выбары і напрамку сваіх навуковых ведаў і ўласнага жыцця».

Прыйшла ў Расію з Германіі і яшчэ адна цікавая з'ява — студэнцкія карпарацыі і зямляцтвы, якія «...не ўцягваючыся ў палітыку ...выстаўляюць сваім прынцыпам строгае захаванне гонару (безумоўнае задавальненне за крыўду) і вясёлае жыццё».

Нашы цяперашнія студэнцкія арганізацыі амаль што ўсе замешаны на чыстай палітыцы.

Першы статут універсітэтаў надаваў студэнтам асабліваe прывілеяванае становішча — нават за сур'ёзныя ўчынкі іх мог судзіць толькі універсітэцкі суд. Наогул універсітэт, яго вартасць, годнасць — былі мерай усіх рэчаў для маладых людзей. Кожны студэнт павінен быў даць клятву і распісацца ў тым, што ён нічым не запэцкае ні сваёй годнасці, ні годнасці *alma mater*. Цудоўная традыцыя!

Цяпер жа студэнтам зусім не абавязкова суадносіць свае ўчынкі з пачуццём асабістай годнасці. У нашым салдафонскім дакуменце, які завецца «Правы і абавязкі студэнтаў» сказана, што яму рабіць і чаго рабіць нельга. Коратка і зразумела. І жахліва абразліва.

«Вольнасці, якія былі дараваны студэнцтву ў пачатку XIX стагоддзя, працягваліся нядоўга. У розныя часы прадпрымаліся спробы, калі не скасаваць іх, то хаця б абмежаваць. Так, у 1819 годзе рэктар Казанскага універсітэта распачаў яго пераўтварэнне і вельмі строга загадаў: «...наглядчыкам... сачыць за студэнтамі і кіраваць кожным іх крокам: пераводзіць іх з аднаго пакоя ў другі, строіць у рады, аглядваць валасы, адзенне, ложкі...» У 1835 годзе гэтыя строгасці былі падмацаваны новым статутам, які прапанаваў сумна вядомы Увараў. Неабмежаваныя правы атрымаў інспектар, яму дазвалялася сачыць за студэнтамі як ва універсітэце, так і па-за ім. Рэктары і дэканы ўсё яшчэ выбіраліся, але ўжо тэрмінам на 4 гады.

Дый гэтыя законы здаліся новаму міністру асветы Шырынскаму-Шахматаву, які прыйшоў на змену Увараву, занадта ліберальнымі. І з тых часоў рэктар павінен быў прызначацца, пры тым не з ліку прафесараў. Дэкан таксама мог прызначацца і звальняцца міністрам асветы.

Перадавымі людзьмі Расіі рабіліся захады вярнуць універсітэту ранейшыя свабоды. Гэтага, здавалася, дабіліся ў 1863 годзе: прынята некальк даволі ліберальных законаў. Але ўрад не змірыўся са стратай улады над універсітэтамі. І ў 1884 годзе была адменена святая святых рускіх універсітэтаў — германская сістэма выкладання — і заменена французскай, перасцерагаючы ад такога кроку, прафесар Любімаў пісаў: «Закаваўшы (выкладанне) у строга акрэсленыя праграмы, ператварыўшы універсітэт у школу, дзе вывучаецца адзначаная сума ведаў, мы страцілі значэнне універсітэта».

Але мудрага старога не паслухаліся. І хто ведае, можа цяпер мы пажынаем здабыткі глухасці былых пакаленняў, прэстыж універсітэта такі, што нават няёмка гаварыць. Прычын шмат. І тое, што універсітэт ператварылі ў лікбез, і тое, што занадта многа іх, амаль ці не ў кожным буйным горадзе. Можна спрачацца, даказваць, што неабходна было развіваць сістэму вышэйшай адукацыі. І развілі. Ахвяравалі колькасцю дзеля якасці. У выніку маем тое, што заслужылі.

На працягу ўсёй гісторыі існавання універсітэтаў урады імкнуліся знішчыць дух свабоды. Так, можна было зрабіць больш жорсткім статут, ды душы расейскіх студэнтаў паставіць на калені пакорлівасці — немагчыма. Студэнцтва — бурлівае мора неўтаймаванай барацьбы за справядлівасць: яно ганарыцца сваім правам свабодна мысліць. Нават у часы самай бязлітаснай рэакцыі 8 лютага 1899 года Пецярбургскі універсітэт святкаваў чарговую гадавіну з дня заснавання. На ўрачыстасці з цемрашальскай прапановай выступіў рэктар. І быў з ганьбай асвістаны студэнтамі. А цікава, ці спрабавалі студэнты савецкіх універсітэтаў выказаць недавер рэктару, нязгоду з ім хаця б такім чынам?..

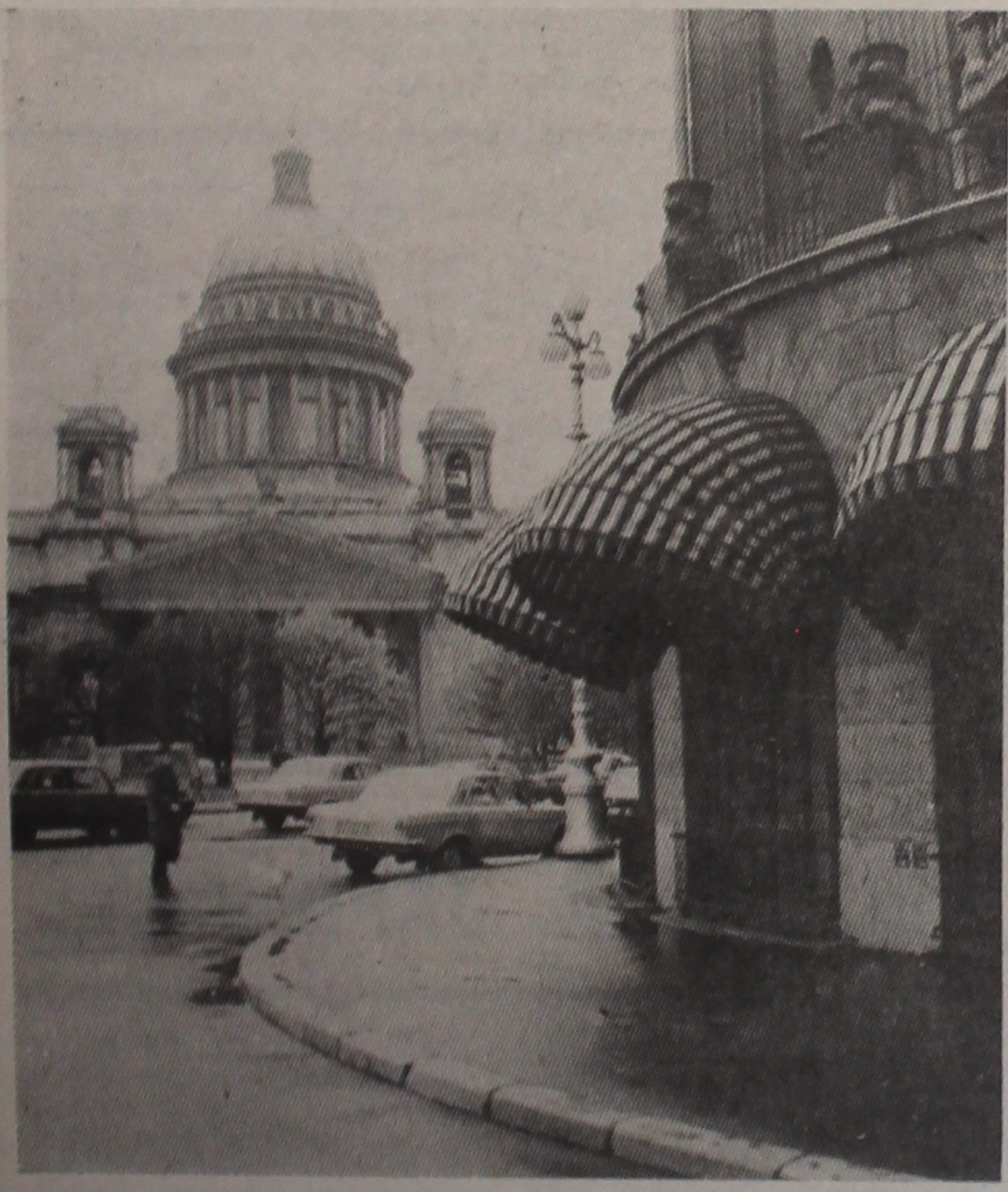

Нядаўна супрацоўнік нашага універсітэта У. Чысцік пабываў у горадзе на Няве, які ўжо называецца не звычным для нас словам Ленінград, а набыў сваё гістарычнае імя — Санкт-Пецярбург. У горадзе, які пяшчотна называлі «калыскай рэвалюцыі», ён і зрабіў гэты фотаздымак.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ВАКАНТНЫХ ПАСАД ПА КАФЕДРАХ:

— англійскай мовы — выкладчыка;
— лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту — ст. выкладчыка;
— вылічальнай матэматыкі і праграміравання — дацэнта;
— геафізікі — дацэнта.

Тэрмін падачы заяў — не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

СПОРТ

НА ПАЯДЫНКІ З АМЕРЫКАНСКІМІ АСІЛКАМІ

Добрай традыцыяй сталі матчавыя сустрэчы па вольнай барацьбе савецкіх і амерыканскіх спартсменаў. У роданачальнікаў гэтага віду спорту нашым асілкам ёсць чаму павучыцца, як і амерыканцам — у нашых. Толькі на гэты раз у далёкую краіну за акіян адправіліся не члены зборнай каманды СССР, як гэта практыкавалася раней, а нашай Рэспублікі Беларусь. У яе складзе пераможцы нядаўняга чэмпіянату свету майстры спорту міжнароднага класа студэнт першага курса факультэта фізічнай калуьтуры Вугар Аруджаў і студэнт-завочнік гэтага ж факультэта Сяргей Смаль, а таксама майстры спорту выпускнік названага факультэта Канстанцін Аўдзееў і студэнт-завочнік Уладзімір Мацюшэнка.

На снежань запланаваны сустрэчы амерыканцаў і беларусаў у гарадах Гродна і Ліда.

ПЕРАМОЖЦЫ Ў ДРУГІ РАЗ

У Санкт-Пецярбурзе ў спартыўнай зале інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту прайшоў 11-ы традыцыйны турнір па фехтаванню сярод каманд спартыўных клубаў краіны, у якім прынялі ўдзел і мушкецёры нашага універсітэта, узначальваемыя старшым выкладчыкам кафедры фізічнага выхавання, заслужаным трэнерам рэспублікі В. Лісоўскім.

Першакурснік факультэта фізічнай культуры Сяргей Сілкоў толькі ў перабоі з майстрам спорту з Санкт-Пецярбургскага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту Уладзімірам Львоўскім уступіў першынство ў асабістых спаборніцтвах шпажыстаў і заняў другое месца.

У камандных спаборніцтвах шпажыстаў каманда нашага універсітэта выйграла ўсе сустрэчы і другі год запар стала пераможцай.

В. МАРЧАНКА.

— РАБОТА ПА КАНТРАКТУ;
— У СВАБОДНЫ АД ВУЧОБЫ ЧАС;
— ДА 100 РУБЛЁЎ У СУТКІ;
— У СПРЫЯЛЬНЫ ДЛЯ ВАС ЧАС;

Малое прадпрыемства «СТУДЭНЦКІ СЭРВІС»

запрашае на работу студэнтаў, якія ўмеюць: убраць у кватэры, вымыць акно, пасядзець з дзіцём, фарбаваць, уставіць замок, клеіць шпалеры, паяць, тачыць, рыхтаваць харч і г. д.

Звяртацца па адрасу: г. Гомель, вул. Савецкая, 104 (галоўны корпус ГДУ), аўд. 1-15. Тэл. 57-81-11.

ЖЫЎ У РАСІІ НАРОД ДАЎГАВЕЧНЫ

Як доўга жывуць рускія? Па працягласці жыцця ў Еўропе сёння яны займаюць апошняе, 34-е месца — менш 70 гадоў. Японцы займаюць лідзіруючае месца ў свеце — 79 гадоў, амерыканцы (у іх 17 месца) — 75.

Доўгажыцеляў нячаста сустрэнеш у сучаснай Расіі. Калі б нашы продкі даведаліся аб гэтым, іх здзіўленню не было б межаў: у мінулым доўгажыцельства было распаўсюджанай з'явай.

Мемуарная літаратура X — XVII ст. ст. змяшчае даволі цікавыя сведчанні. Так, капітан Маржэрэт, наняўшыся на службу да цара Барыса Гадунова, пісаў у сваёй кнізе «Стан Расійскай дзяржавы і Вялікага Княства Маскоўскага» у 1606 годзе: «Многія рускія дажываюць да 80, 100, 120 гадоў і толькі ў старасці знаёмы з хваробамі. За выключэннем цара і галоўнейшых вельмож ніхто не прызнае лякарстваў. Адчуваючы сябе хворым, просталюдзін заўсёды выпівае чарку гажэйнага пораху або змешвае напітак з таўчаным часнаком, дзе ў мацнейшым жару пацее гадзіны дзве або тры».

Не ведаю наконт пораху (гэта сведчанне больш нідзе не паўтараецца), а вось наконт гарэлкі і часнаку — гэта зусім дакладна. Гэты сродак лячэння ад прастудных захворванняў папулярны сярод рускага народа да гэтага часу. І парная лазня таксама.

У больш познія часы доўгажыцеляў сярод рускіх таксама хапала... Аляксандр Пушкін апісаў сваю сустрэчу са 160-гадовым казаком і падзеі 1667—1671 гадоў, расказаныя ім,— паўстанне Сцяпана Разіна, у якім той сам прымаў удзел.

У пачатку нашага стагоддзя, калі адзначалася 100-годдзе разгрому Напалеона пад Масквой, руская прэса пісала пра сведкаў і ўдзельнікаў падзей 1812 года, якія працягвалі жыць і быць у добрым здраўі ў 1912 годзе, — 108-гадовага фельдфебеля Івана Зорына, 111-гадовую Надзею Сурынаў, 139-гадовага Радзівона Мядзведзева.

Імператар Мікалай II пры наведванні поля былой бітвы з Напалеонам сустрэўся пад Масквой са старажыламі навакольных вёсак. Тых, хто пражыў там больш стагоддзя, аказалася шэсць чалавек, і цар з-за павагі да іх старога ўзросту дазволіў ім сядзець у яго прысутнасці.

З мноства маючыхся сведчанняў тых далёкіх часоў бачна, што насельніцтва Расіі ў сілу свайго генатыпу, у сілу прыродных умоў і ўмоў харчавання мела магчымасць жыць доўга і добра. Жыхары расійскіх вёсак і гарадоў і без маладога віна і мінеральных вод, без дынь і абрыкосаў дажывалі да незвычайна сталага ўзросту, захоўваючы пры гэтым душэўную раўнавагу і яснасць розуму.

І калі зараз сярод расійскага люду падобных старых няма, віной таму разбуральнае дзеянне чалавека на асяроддзе пражывання і стан жыцця. Асабліва ў апошнія гады.

(ІАН).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта Беларусі па друку, г. Гомель, Савецкая, 1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 1500 экз. Заказ 757. Падпісана да друку ў 14.00.